

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
29 жовтня 2025 року,
протокол № 3.

Ректор університету, голова вченої
ради університету, доктор юридичних
наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

29 жовтня 2025 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Художній переклад»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

м. Хмельницький
2025

РОЗРОБНИК:

Викладачка кафедри мовознавства, перекладачка

27 вересня 2025 року

_____ Ірина САВЮК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри мовознавства

27 вересня 2025 року, протокол № 2.

Завідувачка кафедри мовознавства, докторка
педагогічних наук, професорка

27 вересня 2025 року

_____ Ольга НАГОРНА

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка

27 вересня 2025 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету

22 жовтня 2025 року, протокол № 2

Голова методичної ради університету, кандидатка наук
з державного управління, доцентка

22 жовтня 2025 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 4
2. Заплановані результати навчання	– 5
3. Програма навчальної дисципліни	– 7
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 8
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 8
4.2. Аудиторні заняття	– 9
4.3. Самостійна робота студентів	– 9
5. Методи навчання та контролю	– 9
6. Схема нарахування балів	– 10
7. Рекомендована література	– 10
8. Інформаційні ресурси в інтернеті	- 11
	–
	–
	–

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	03 Гуманітарні науки
2.	Код і назва спеціальності	–	035 Філологія
3.	Назва спеціалізації	–	Германські мови та літератури (переклад включно, перша - англійська)
4.	Назва дисципліни	–	Художній переклад
5.	Тип дисципліни	–	Вибіркова
6.	Код дисципліни	–	ППВ 6.3
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	Бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	Четвертий
10.	Семестр	–	Восьмий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3,0 / 90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	36
	% від загального обсягу	–	30
	лекційні заняття (годин)	–	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	практичні заняття (годин)	–	36
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	самостійна робота (годин)	–	54
	% від загального обсягу	–	70
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	2
	самостійної роботи	–	3
	3) заочна форма навчання:		не передбачена
	аудиторні заняття (годин)	–	–
	% від загального обсягу	–	–
	лекційні заняття (годин)	–	–
	% від обсягу аудиторних годин	–	–
	семінарські заняття (годин)	–	–
	% від обсягу аудиторних годин	–	–
	самостійна робота (годин)	–	–
	% від загального обсягу	–	–
	тижневих годин:		–
	аудиторних занять	–	–
	самостійної роботи	–	–
12.	Форма семестрового контролю	–	Залік
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ППВ 6.2 Лексикон кіноперекладів
	2) супутні дисципліни	–	ППО 1. Практичний курс основної іноземної мови

ППВ 7.2 Переклад публіцистичних текстів;
 ППВ 7.3 Комунікативні стратегії

3) наступні дисципліни –

14. Мова вивчення дисципліни – Українська

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Художній переклад» (англійська мова) забезпечує програмні компетентності та програмні результати навчання, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр філології»:

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань у різних сферах практичної діяльності. ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів. ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. ПР 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості,</p>

	<p>визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).</p> <p>ПР 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПР 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p>
--	--

<p><i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</i></p>	
<p><i>1. Знання</i></p> <p><i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i></p>	
1.1)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства, дискурсології), що виникають у процесі професійної діяльності або навчання, зокрема у контексті перекладу різноманітних жанрових текстів.
1.2)	Застосовувати теорії та методи філологічної науки для аналізу, інтерпретації та перекладу художніх текстів.
1.3)	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
1.4)	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та їх обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу. Мати базові уявлення про жанрові особливості літератури; знати перекладацькі трансформації, осмислювати художній текст як систему.
<p><i>2. Розуміння</i></p> <p><i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i></p>	
2.1)	Пояснювати особливості перекладу художнього тексту;
2.2)	мати системне уявлення про лексичні особливості перекладацьких трансформацій та стратегій у контексті перекладу художнього тексту;
2.3)	формувати навички орієнтуватися в контекстно забарвленій лексиці;
2.4)	застосовувати перекладацькі трансформації на практиці.
<p><i>3. Застосування знань</i></p> <p><i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i></p>	

3.1) Визначати типи нейтральної та забарвленої лексики;
3.2) добирати адекватні перекладацькі відповідники;
3.3) застосовувати стратегії адаптації, нейтралізації та компенсації;
3.4) створювати фрагменти перекладу різних жанрів літератури;
3.5) самостійно оцінювати та узагальнювати опрацьований матеріал, користуватися різноманітними джерелами інформації, робити висновки, приймати рішення.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) Аналізувати напрацювання колег в Україні та за кордоном; осмислювати надбання світової та української класики перекладної літератури;
4.2) порівнювати та оцінювати поставлене завдання;
4.3) визначати різні види мовної комунікації в професійній діяльності.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) Використовувати різні мовні засоби в процесі комунікації іноземною мовою;
5.2) аналізувати й застосовувати на практиці отриманні знання й навички;
5.3) оперувати різними мовними засобами для здійснення різних видів художнього перекладу;
5.4) використовувати різні мовні засоби в процесі перекладу.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) Встановлювати зв'язок теоретичних знань із практичними вміннями та навичками;
6.2) самостійно оцінювати та узагальнювати опрацьований матеріал, користуватися різноманітними джерелами інформації, робити висновки, приймати рішення.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) Оцінити якість і жанрову особливість художнього тексту;
7.2) уміти перекладати діалоги, враховуючи жанр і характер художнього тексту; зважати на різницю в перекладі прозового та віршованого твору;
7.3) користуватися сучасними методами й підходами до перекладу художнього тексту;
7.4) створювати новий творчий продукт, який відповідає оригіналу в контексті впливу на читача.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Художній переклад та його особливості. Історія розвитку художнього перекладу в Україні

Ознайомлення з поняттям художнього перекладу. Вивчення основних особливостей, визначальних рис; вивчення відмінностей від інших видів письмового перекладу. Функції художнього перекладу. Важливість відтворення художньо-естетичної цінності оригіналу.

Вивчається історія розвитку художнього перекладу в Україні, висвітлюються основні віхи поступу. Розглядається його тісний зв'язок із історією культури, літератури та мовознавства.

Тема 2. Художній текст як об'єкт перекладу

Ознайомлення з художнім текстом як об'єктом перекладу. Визначення його функцій. Висвітлення важливості творчого підходу та осмислення/переосмислення в контексті перекладу художнього тексту.

Тема 3. Адекватність і еквівалентність у художньому перекладі. Лексико-стилістичні засоби

Пояснення поняття адекватності та еквівалентності — базових категорій у теорії художнього перекладу. Вивчення рівнів еквівалентності.

Вивчення основних видів мовностилістичних складнощів. Ознайомлення з можливими стратегіями їх перекладу.

Тема 4. Відмінності перекладу прозових і поетичних художніх текстів

Ознайомлення з жанровими особливостями прозових і поетичних текстів. Вивчення переваг, недоліків, завдань, прийомів. Пояснення рівня свободи перекладача в роботі з прозовими та поетичними художніми текстами.

Тема 5. Особливості перекладу діалогів у контексті художнього перекладу

Розгляд і вивчення можливостей вибору лексики. Характеристики лексики (експресивність, нейтральність, стислість тощо). Трансформація лексики.

Тема 6. Розмовна лексика, сленг, діалекти

Пояснення поняття сленгу та діалекту як важливих засобів створення достовірності персонажів, відтворення їхньої соціальної та культурної особливостей. Висвітлення викликів у перекладі сленгу та відтворення діалектів.

Тема 7. Табуйована лексика та евфемізми

Вивчення поняття табуйованої лексики та евфемізмів. Розгляд табуйованої лексики як важливого елемента вираження емоцій і стану героїв. Можливі обмеження й шляхи передачі.

Тема 8. Машинний переклад у художньому перекладі

Вивчення поняття машинного перекладу та пояснення можливостей програм машинного перекладу для перекладу художнього тексту. Висвітлення проблемних питань із використанням ШІ.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна форма					
		Усього	у тому числі				
л	п/с		лаб.	інд.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Художній переклад та його особливості. Історія розвитку художнього перекладу в Україні	11		4			7

2	Художній текст як об'єкт перекладу	11		4		7
3	Адекватність і еквівалентність у художньому перекладі. Лексико-стилістичні засоби	11		4		7
4	Відмінності перекладу прозових і поетичних художніх текстів	11		4		7
5	Особливості перекладу діалогів у контексті художнього перекладу	11		4		7
6	Розмовна лексика, сленг, діалекти	11		4		7
7	Табуїтована лексика та евфемізми	12		5		7
8	Машинний переклад у художньому перекладі	12		5		7
	Усього	90		34		56

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани практичних занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до окремих тем.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час практичних занять застосовуються:

традиційний усний виклад змісту теми;

слайдова презентація;

аналіз ситуацій, проектна робота;

робота в парах, групові дискусії, вебінари, що сприяють активному залученню;

використання інтерактивних онлайн-інструментів;

методи, що стимулюють творче мислення;

аналіз фрагментів художніх текстів;

практичний переклад діалогів.

Поточний контроль знань з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

Усне або письмове опитування студентів щодо засвоєння матеріалу;

усне або письмове опитування на семінарських заняттях;

виконання практичних завдань;

захист підготовленої презентації.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування здобувачам вищої освіти балів за результатами навчання здійснюється за наведеною на рисунку 2.1 схемою, яка визначає максимально можливу кількість балів на підставі результатів навчання за формами навчання, освітнього процесу і контролю.

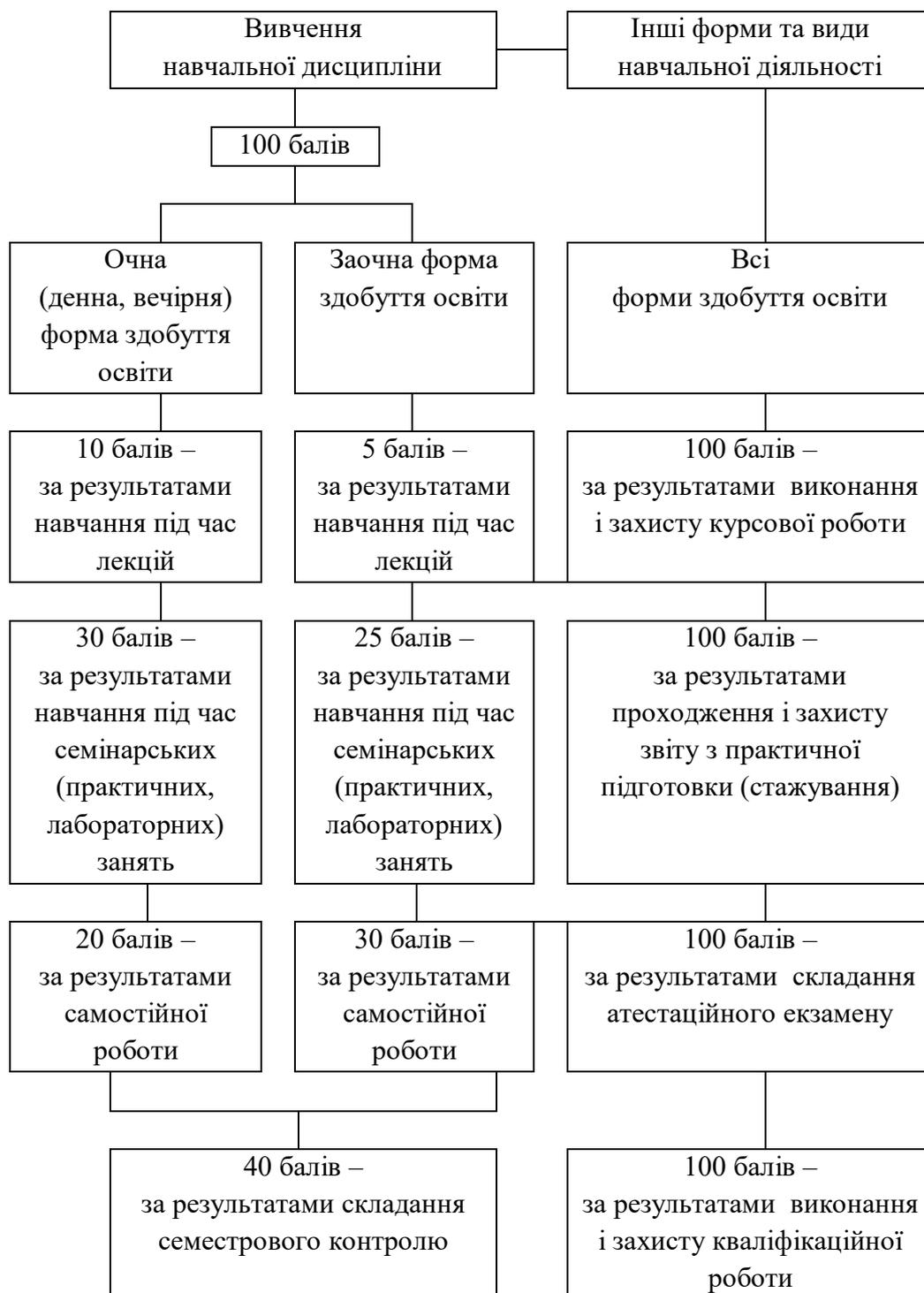

Рис. 2.1. Схема нарахування балів студентам за результатами навчання

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час практичних занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни

7. Рекомендовані джерела

1. Радчук В. Глобалізація і переклад // Всесвіт № 5-6, 2002. С. 127-135.
2. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник для студентів. Київ: Юніверс, 2003. 280 с.
3. Бондаренко О., Сидоренко А. Фразеологічні одиниці на позначення емоцій і почуттів людини та способи їх перекладу. Науковий вісник ВНУ ім. Лесі Українки. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Л.Українки, 2011. №2. Ч.2. С. 92 – 95.
4. Гаврилів Т. Текст між культурами. Перекладознавчі студії. К.: Критика. 2005. 200 с.
5. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). Львів: Вища школа, 1983. 176 с.
6. Міронова Д. Редагування художнього перекладу: функціональний і структурний аналіз (комунікативний аспект). Теле- та радіожурналістика: збірник наукових праць. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. Вип. 9. С. 254-259.
7. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с.
8. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Cambridge English. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/>
2. Cambridge English Shop. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/learners/>
3. English Club TV. URL: https://tv-english.club/?utm_source=ectv&utm_campaign=clicks-ectv-medialib
4. English File (Oxford). URL: <https://surl.li/djcgyl>
5. English for Everyone. URL: <https://www.dkefe.com/en/audio>
6. ESL Fast. URL: https://www.eslfast.com/#google_vignette
7. News in Levels. URL: <https://www.newsinlevels.com/>
8. Oxbridge unites for no confidence motion against government. URL: <https://surl.li/pxlbsk>
9. Test your English. URL: <https://test-english.com/>
10. The Economist. Topical Talk. URL: <https://surl.li/kyygff>
11. ReadTheory. URL: <https://readtheory.org/>
12. Voice of America. URL: <https://learningenglish.voanews.com/>
13. WOOEnglish. URL: <https://woenglish.com/categories/free-ebooks>